

Handläggare
Jessica Jerrås
Telefon: 08-50809888

Till
Kungsholmens stadsdelsnämnd

Naturvårdsverkets föreskrifter om ersättning till kommuner för insamling av förpackningsavfall på populära platser

Yttrande till kommunstyrelsen angående remiss KS 2025/905

Förvaltningens förslag till beslut

Kungsholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Kungsholmens stadsdelsnämnd har mottagit en remiss av Naturvårdsverkets föreskrifter om ersättning till kommuner för insamling av förpackningsavfall på populära platser, för yttrande till kommunstyrelsen.

Naturvårdsverket förslag till nya föreskrifter om ersättning till kommuner för insamling av förpackningsavfall från populära platser beskriver hur ersättning till kommuner beräknas. Förvaltningen tycker att förslaget om Naturvårdsverkets föreskrifter kring ersättning till kommuner för insamling av förpackningar och plast är bra till största delar. Generella synpunkter från förvaltningen är att det kommer att krävas ytterligare administration, både från trafikkontoret men även från stadsdelsförvaltningens sida. Samtidigt är det högst osannolikt att stadens totala kostnader täcks av ersättningen. Förvaltningen vill dock lyfta att ambitionsnivån i föreskrifterna är bra, och att som i förslaget dela upp ersättning mellan kärl och tömningar är ett bättre tillvägagångssätt än en generell schablonsumma.

Sammanfattningsvis är förvaltningen positiv till föreslagen föreskrift, och tycker att det är bra att ersättningsmodellen ska följas upp och utvärderas efter två år. Trafikkontoret ska även ge förslag på upplägg och aktuella sorteringskärl. En sammanhållen utformning och utseende av kärlen inom staden kommer att underlätta för stockholmarna att sortera skräp.

Bakgrund

Kungsholmens stadsdelsnämnd har mottagit en remiss av Naturvårdsverkets föreskrifter om ersättning till kommuner för insamling av förpackningsavfall på populära platser, för yttrande till kommunstyrelsen. Övriga remissinstanser inom staden är, förutom samtliga stadsdelsnämnder, stadsledningskontoret, trafiknämnden och Stockholms stadshus AB (SVOA). Yttrandet ska vara stadsledningskontoret tillhanda senast 2025-08-08.

Ärendet

Förordningen (2022:1274) om producentansvar för förpackningar anger att kommunerna, från och med den 1 januari 2026, ska tillhandahålla insamling av förpackningsavfall (papper och kartong, plast, metall, färgat- och ofärgat glas) på populära platser såsom vissa torg och i vissa parker. Förpackningsavfall av plast ska även samlas in på andra populära platser. Kommunerna har rätt till ersättning för detta och Naturvårdsverket har därför tagit fram föreskrifter. Syftet med föreslagna föreskrifter är att Naturvårdsverket ska bestämma storleken på den ersättning som en producentansvarsorganisation, via Kammarkollegiet, ska betala till respektive kommun som har samlat in förpackningsavfall från populära platser. Föreslagna föreskrifter syftar också till att kommuner ska kunna känna till vilken ersättning de har rätt till.

Ersättningen baseras på en fast och en rörlig del. Den fasta delen baseras på kostnader för etablering av en insamlingsplats. Den rörliga delen baseras på kostnader för insamling. Därefter görs även ett påslag för kostnader för omlastning vilken utgör en tiondel av den totala ersättningen per insamlingsplats.

Populära platser är ett samlingsbegrepp över insamlingsplatserna. Populära platser delas in i torg och parker samt andra populära platser. De platser där kommunerna ska samla in förpackningsmaterial på ska dessa kriterier vara uppfyllda:

1. Platsen är en park eller ett torg som är större än 2 000 kvadratmeter.
2. Kommunen har renhållningsansvar på platsen enligt 2 § i lagen (1998:814) om gaturenhållning och skyltning.
3. Det uppkommer betydande mängder förpackningsavfall på platsen.

Platsen behöver uppfylla samtliga kriterier ovan, annars har kommunen inte en skyldighet att samla in förpackningsavfall på platsen. Ett torg eller en park kan under vissa förutsättningen

betraktas som en annan populär plats där kommunen har en skyldighet att samla in plastförpackningar.

Kommuner ska samla in förpackningsavfall av plast på andra populära platser när följande två kriterier är uppfyllda:

1. Kommunen har renhållningsansvar på platsen enligt 2 § i lagen (1998:814) om gaturenhållning och skyltning och
2. Det uppkommer betydande mängder plastförpackningar på platsen.

För att kommunerna ska ha rätt till ersättning enligt föreslagna föreskrifter behöver de lämna in uppgifter i Naturvårdsverkets e-tjänsteportal.

För varje insamlingsplats på torg och parker och andra populära platser ska följande uppgifter lämnas:

- antalet insamlingsbehållare för respektive förpackningsmaterial samt volym per behållare, och
- antal tömningar av respektive insamlingsbehållare per kvartal.

Uppgifterna ska lämnas kvartalsvis. Tillvägagångssätt är det samma som kommunerna gör idag angående ersättning för fastighetsnära insamling från hushåll och samlokaliserade verksamheter, lättillgängliga insamlingsplatser och återvinningscentraler. Uppgifter som ska lämnas angående populära platser kommer lämnas i en separat e-tjänsteportal i nuvarande e-tjänst. Detta i syfte att skapa tydlighet gentemot kommuner gällande vilken del av kommunens verksamhet och del av förordningen som avses. Ersättningen beslutas och betalas sedan ut kvartalsvis.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för stadsutveckling.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen tycker att förslaget om Naturvårdsverkets föreskrifter kring ersättning till kommuner för insamling av förpackningar och plast är bra till största delar. Förvaltningen samlar in och källsorterar skräp och engångsartiklar i några av de mest centrala parkerna redan idag, och möjligheten till ersättning för detta är

välkommet, liksom att producenternas ansvar för skräphantering skärps.

Förvaltningen har i tidigare tjänsteutlåtande, svar på remiss kring beräkning av kostnader för att transportera bort och behandla engångsplast som skräpar ned (KUNG 2024/572), beskrivit att nedskräpning av engångsplastprodukter och hämtmatsförpackningar har ökat i parkerna de senaste åren. Förvaltningen är positiv till att kommunerna ersätts för källsortering.

Trafiknämnden i Stockholms stad har även fått följande uppdrag i Stockholms stadsbudget 2025:

”Trafiknämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och Stockholm Vatten och Avfall AB utreda vad som krävs och påbörja åtgärder för att efterkomma kravet på källsortering på välbesökta platser såsom parker och torg i enlighet med förordning (2022:1274) om producentansvar för förpackningar.”

Utformning, ansvars- och kostnadsfördelning och så vidare är ännu inte klargjort. Generella synpunkter från förvaltningen är att det kommer att krävas ytterligare administration, både från trafikkontoret men även från stadsdelsförvaltningens sida, och administrationen skulle kunna minska om rapportering kunde se halvårsvis. Det är i dagsläget heller inte klart vilka typer av behållare för insamling av skräpet som krävs, kostnader för dessa samt kostnader för omlastning.

Det är högst osannolikt att stadens totala kostnader täcks av ersättningen. Förvaltningen vill dock lyfta fram att ambitionsnivån i föreskrifterna är bra, och att som i förslaget dela upp ersättning mellan kärl och tömningar är ett bättre tillvägagångssätt än en generell schablonsumma. I dagsläget beräknas inte, och förs inte statistik över, tömningar som det sättet förslaget kräver och i nuvarande avtal med parkdriftsentreprenören finns inte heller detta med. Detta innebär alltså en ökad administration och beroende på upplägg kan det innebära ökade kostnader. Ersättningen för kärLEN ger ett bidrag men beroende på vilket kärl som kommer att behöva användas på platsen kommer kostnaden inte täckas helt.

Sammanfattningsvis är förvaltningen positiv till föreslagen föreskrift, och tycker att det är bra att ersättningsmodellen ska följas upp och utvärderas efter två år. Trafikkontoret ska även ge förslag på upplägg och aktuella sorteringskärl, en sammanhållen utformning och utseende av kärLEN inom staden kommer att underlätta för stockholmarna att sortera skräp.

Helena Lindström Slotte
Tillförordnad Stadsdelsdirektör
Kungsholmens
stadsdelsförvaltning

Karin Ekrin
Avdelningschef
Kungsholmens
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Remiss av Naturvårdsverkets föreskrifter om ersättning till kommuner för insamling av förpackningsavfall på populära platser

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Helena Lindström Slotte, Tillförordnad Stadsdelsdirektör	2025-08-05
Karin Ekrin, Avdelningschef	2025-08-05